

мів, які за вагомістю становлять 50 % від загальної вагомості нормованих значень вагових коефіцієнтів і систематизації їх за пріоритетністю впровадження.

Перша група, яка потребує першочергової реалізації, пов'язана з підвищенням вартості робочої сили, рівня та якості життя, соціальної захищеності населення. Друга агрегована група пов'язана з удосконаленням правового поля регулювання розвитку трудового потенціалу. Третя група об'єднує напрями, що пов'язані з інтелектуальним розвитком і підвищенням рівня трудової активності: запровадження критеріїв якості середньої освіти, формування та розвиток трудової та інноваційної активності дітей та підлітків, створення рівних стартових можливостей отримання освіти для різних верств населення. Четверту групу становлять напрями, що пов'язані з умовами формування, розвитку, збереження та використання трудового потенціалу на виробництві.

Реалізація визначених пріоритетів розвитку трудового потенціалу можлива при законодавчому визначенні та закріпленні основних правил, тобто принципів, на яких буде ґрунтуватись механізм функціонування трудового потенціалу. Впровадження на державному рівні вироблених на основі проведеного дослідження стратегічних пріоритетів і напрямів їх досягнення розкриє нові можливості задоволення суспільних соціально-економічних, духовних потреб.

Література

1. **Статистичний** щорічник України за 2004 р./ За ред. О.Г. Осауленка. – К.: Вид-во "Консультант". – 631 с.
2. **Українське** суспільство 1994-2004: соціологічний моніторинг/ За ред. Н. Паніної. – К.: Заповіт, 2004. – 64 с.
3. **Стан дотримання** та захисту прав громадян України за кордоном: Виступ уповноваженого з прав людини Н. Карпачової в Верховній Раді України. Соціальна доповідь Уповноваженого//Голос України. – 2003, № 72. –С. 14.
4. **Череп А.В.** Продуктивність праці-як один з факторів зниження витрат виробництва// Матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. "Наука і освіта-2002". – Дніпропетровськ. – 2002, т. 17. – С. 22-23.
5. **Барановський О.І.** Фінансова безпека: Монографія. – К.: Фенікс, 1999. – 338 с.

УДК 331.5 (477)

*Асист. С.С. Гринкевич, канд. екон. наук;
студ. О.І. Кавуза – Львівська КА*

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ, НАПРЯМИ ЙОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Висвітлено особливості формування та розвитку ринку праці в Україні. Вказано основні напрями державного регулювання.

Ключові слова: ринок праці, зайнятість, державне регулювання.

Assist. S.S. Hrynkevych; stud. O.I. Kavuz – Commercial Academy of Lviv

The formation and development of the workmarket in Ukraine, directions of its regulation

Lightened specific of formation and development of workmarket in Ukraine. Showed main directions of nation regulation.

Keywords: workmarket, engagement, nation regulation.

Трансформаційні процеси, що відбулися в економіці України, її відкритість та економічна стабілізація створили передумови та можливості вирішення фундаментальних завдань соціального розвитку, серед яких головне

місце належить сприятливій кон'юктурі ринку праці та досягнення продуктивної зайнятості.

Ринок праці є найбільш складним і динамічним елементом ринкової економіки. Тут не тільки переплітаються інтереси працівників і роботодавців, але і віддзеркалюються всі соціально-економічні, політичні й демографічні та інші процеси, що відбуваються у суспільстві.

Становлення повноцінного ринку праці – одна з найважливіших ланок у розвинутій ринковій економіці, що передбачає надання права кожній людині на вільний продаж своєї праці за власним бажанням і вибором на засадах трудового найму. Такий вибір визначається суспільними потребами та індивідуальними можливостями.

Становлення і розвиток ринку праці України проходив під знаком його необхідної адаптації до економічної ситуації, яка характеризувалася, насамперед, триваючим спадом виробництва, значною фінансовою розбалансованістю економіки, недостатньою динамічністю заходів щодо реформування господарського механізму.

Формування та розвиток ринку праці, в Україні, на сучасному етапі відбувається під впливом певних особливостей:

1. Йдеться передусім про нестачу робочих місць та високу частку робочих місць з небезпечними умовами праці та низькими вимогами до якості робочої сили, що є результатом не тільки низьких інвестицій, а насамперед нераціональної їхньої спрямованості, відсутності чіткої програми інвестиційної діяльності.
2. Якість пропозиції робочої сили часто не відповідає сучасним вимогам щодо її професійно-освітньої підготовки, трудової та виконавчої дисципліни, мобільності та економічної активності в цілому. Наслідком незбалансованості пропозиції робочої сили із попитом на неї є високий рівень безробіття, зокрема прихованого та часткового, та велика частка безробітних, які не мають роботи понад 1 рік.
3. Водночас нераціональною є галузева структура зайнятості. Йдеться передусім про надмірну питому вагу зайнятих у сільському господарстві та самозайнятих.

На тлі позитивних зрушень, пов'язаних передусім зі сприятливими економічними тенденціями, в Україні зберігається нераціональна структура зайнятості. Коли порівнювати її основні параметри з аналогами країн з розвинутою та перехідною економікою, то це свідчить про дуже значне скорочення обсягів промислового виробництва і відповідне зменшення попиту на робочу силу цієї галузі. Власне через це в Україні частка працівників промисловості істотно нижча, ніж у більшості економічно розвинених країнах. Виняток становлять тільки Франція та Швеція, у структурах зайнятості яких домінує сфера обслуговування. До того ж зберігається пріоритет добувних галузей, характерний для сировинних економік, а в Україні це частково є результатом розпаду СРСР.

4. Безумовною проблемою ринку праці, наслідки якої виходять далеко за його межі, є низький середній рівень заробітків і відповідно низька питома вага витрат на робочу силу у собівартості виробництва та оплати праці найманих працівників у ВВП, надмірна міжгалузева і низька

міжпосадова диференціація заробітної плати, передусім у бюджетній сфері. Такий низький рівень трудових доходів та їх не виправдана диференціація неминує призводити до кризи мотивації трудової діяльності, наслідком якої стає низька трудова активність, неповне використання трудового потенціалу, зниження ролі праці та її повне чи часткове вилучення з основних життєвих цінностей.

Проте економічне зростання, яке характерне для України, на даному етапі, створило об'єктивні передумови для підвищення рівня зайнятості, реальних доходів населення, передусім заробітної плати, збільшення її частки у сукупних доходах населення. Так, за даними вибіркового обстеження населення з питань економічної активності, чисельність зайнятого населення віком 15-70 років за 9 місяців 2005 року становила 20,7 млн. осіб, що на 382,8 тис. більше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

Рівень зайнятості населення у країні зріс з 56,8 % за 9 місяців 2004 року до 57,9 % за 9 місяців 2005 року.

Заслужують на увагу і тенденції щодо скорочення безробіття та підвищення матеріального забезпечення безробітних. З урахуванням значних темпів зростання мінімальної та середньої заробітної плати (більш ніж на третину порівняно з 2004 роком) збільшено розмір середньомісячної допомоги безробітним, що становив у 2005 році 172,6 грн. на відміну від 132 грн. у 2004 році.

Крім цього, у наступні роки прогнозують й значні зрушення у сфері оплати праці. Ці зміни відбуватимуться за рахунок значних змін у використанні трудового потенціалу та перерозподілі їх за сферами прикладання праці. Однак втілення змін у життя не можливе без посиленого державного регулювання ринку праці, в Україні вони мають базуватись на таких основних напрямках:

- підвищенні якості робочої сили, для цього необхідно створити передумови щодо істотного підвищення мобільності робочої сили (професійної, соціальної, територіальної) шляхом належної професійно-освітньої підготовки робочої сили відповідно до поточних та перспективних вимог економіки та створення реального ринку житла;
- реформування оплати праці, адже через обмеженість можливостей протягом найближчих років підвищити рівень заробітної плати за рахунок традиційних джерел необхідно повною мірою задіяти потенціал джерел, пов'язаних із реструктуризацією собівартості та цін і збільшенням у них частки заробітної плати, інших видів доходів працюючих на основі зменшення податкового навантаження на фонди оплати праці з одночасним зростанням абсолютних розмірів останніх;
- поліпшенні соціального захисту безробітних:
 - забезпечити масштабне збільшення населенню (не тільки безробітним, а й тим, хто звертається до центрів зайнятості ще до втрати роботи) профорієнтаційних та консультаційних послуг;
 - розширити масштаби професійної підготовки та перепідготовки безробітних на замовлення роботодавців під конкретні робочі місця;
 - використовувати сучасні методи інформування працедавців щодо пропозиції робочої сили, а населення – щодо попиту на неї.

Таким чином, трансформація політики ринку праці, в майбутньому, для України, має бути спрямована на забезпечення достойною роботою населення незалежно від місця проживання, на стимулювання його економічної

активності, розвиток та реалізацію трудового потенціалу. Розв'язання питань зайнятості, підвищення рівня життя і соціального захисту людей можливе тільки при умові виходу держави з економічної кризи, і тільки це стане вагомим чинником дальшого економічного зростання країни загалом.

Література

1. Бандур С.І., Кубинська О.О. Механізм регулювання ринку праці та зайнятості населення: проблеми формування, складові, стратегічні завдання.
 2. Семко Л. Проблеми формування ринку праці в Україні, Соціологія: теорія, методи, маркетинг// № 2, 2001.
 3. Доходи населення і ринок праці, Праця і зарплата// № 9 (493), березень 2006 р.
 4. На ринку праці України, Праця і зарплата// № 7 (491), лютий 2006 р.
 5. www.google.com.ua.
-

УДК 338.43 (477) Асист. Н.М. Заярна; студ. С.О. Котирева – Львівська КА ПРОБЛЕМИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АПК УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Розкриваємо основні проблеми матеріально-технічного забезпечення сільсько-господарських підприємств та розглядаємо заходи державної підтримки агропромислового комплексу України.

Assistant S.M. Kotyryeva – Commercial Academy of Lviv

Problems of the resource support and the ways of its solution for the agro-industrial complex of Ukraine

This article reveals the main problems of the logistical support for the agricultural enterprises and reviews the measures of the state supporting for the agro-industrial complex of Ukraine.

В умовах ринкової економіки, коли виробничі ресурси належать не державі, а конкретному власнику, постає проблема ефективного і раціонального використання ресурсного потенціалу сільського господарства, який в комплексі є сукупністю земельних, матеріальних, трудових, технічних та фінансових ресурсів.

Матеріально-технічна база сільськогосподарських підприємств є однією з основних складових частин, що визначають ефективність їх функціонування. Порушення системи своєчасної заміни фізично зношених засобів виробництва новими, відсутність фінансових можливостей придбання сільськогосподарської техніки, необхідних запчастин, паливно-мастильних матеріалів призводить до несвоєчасного виконання відповідного обсягу робіт і відповідно до зниження ефективності функціонування підприємств і підвищення витрат на виробництво продукції.

Гострота проблеми матеріально-технічного забезпечення (МТЗ) аграрного виробництва і багатовекторність шляхів вирішення висувують її в ряд провідних у сучасних наукових дослідженнях. Зокрема різні аспекти з питань виробництва та забезпечення сільськогосподарської техніки, формування та